

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra Antonius i Paris

Citation: Claussen, Sophus: "Antonius i Paris", i Claussen, Sophus: *Antonius i Paris*, udg. af Jørgen Hunosøe ; Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, [i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab], cop. 1990, s. 305. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen01-shoot-idm140218342419760/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Antonius i Paris

skrifter. Og det gør han så – og læseren får en glimrende indføring i det litterære symbolistmiljø. Antonius følger nok sin tilbøjelighed, men med adspredte tanker, der hele tiden kredser om den pige, som han elsker, men ikke kan få. Ind imellem de litterære visitter, møder, banketter og spadsereture træffer vi da Antonius i glimt bag lukkede skodder – henslængt på sofaen eller liggende i sengen – vegetativt tilfreds med sine *Drammes Halvmørke* (s. 69).

Han møder Sylvia en enkelt gang, søger at presse hende til at blive hos sig, men hun afviser ham og må tilsidst sige: *Saa maa jeg være grusomme* (m.u.) *imod dig*, hun har som museskikkelse også hensyn at tage til *de andre* – og kan rigtigt påpege, at han i sin *Eventyrtro* vil knytte nye masker, selvom han sidder fanget i et spind, han selv har spundet (s. 74).

Hans hjerte bløder *lykkeligt*; i sonetten til Johs. Jørgensen taler han – som i mindedigtet til Herman Bang – om en *forblødning*. Sylvia kan anbefale ham *en rolligere Venindes Fortrolighed* – foreløbig opsøger han og identificerer sig med en anden »poète maudit»: Paul Verlaine, som er en af disse sære digtere, der aldrig *har glemt det Glimt af Menneskehaab eller Menneskejammer, hvorpaa det i Poesien alene kommer an*. Han kaldes *en ren, dybt oprigtig Sjæl* – og skal Antonius i sin vildrede ikke fristes for dybt, må han nødvendigvis knytte sig til en kunstner, som nok er *pengeløs* og betalingsudygtig, men som også – som Baudelaire – har bevaret troen på *det Ubegrænsede*, troen på at det splintrede ideal i hvert fald momentant kan samles i et meningsfyldt mønster.

Verlaine *har sat alt til under sin Søgen efter Idealet* (s. 91) – i disse reportager fremhæves det gang på gang, at kunstneren er en sandsiger, en lidende profet i et uforstående samfund, bekløkket af *den fællesmenneskelige Gemenhed*, som han stolt kan vende sig bort fra – med øjnene rettet *mod Uendeligheden*.

Foreløbig rettes angrebet altså mod *det Pak derhjemme*. I et noget uklædeligt, atypisk og militant sprog opfordrer Claussen digteren til at trække sit sværd og give en smudsig omverden, hvad den fortjener. Han vil stadig sætte alt på et bræt og er stadig villig til at dø med en grund (*Den ny Poesi*), men allerede i *Efterskrift* . . . indser han sin naivitet og nedlægger våbnene. Verlaine indvier ham til sin ridder, han er selv flyttet ud i den fanden-i-voldske Villons kvartér på venstre bred: *Fordomme og Samfund forgaar, Kraften bestaar* (s. 108), men holdningen

E. Aizelin: Judith (1890). Ved indgangen til Luxembourgmusset. Nu forsvundet.

har haft sine omkostninger. Antonius har trodsigt og utålmodigt søgt kunsten – men *har ikke kunnet overleve*.

På en måde er bogen slut her – og det er den da også ifølge manuskriptet på Det kongelige Bibliotek: *Eventyrenes Bøg*. *Eventyr* benyttes her synonymt med *Brev*, således at første kapitel kaldes *Første Brev* og *Eventyr* osv. Eventyrene slutter altså her, men Antonius efterlader dog to *Skildringer* til videre bearbejdning samt *tre Soneter* (. . .) *skrevne paa en Flugt, han foretog bort fra Paris* (. . .) – ifølge digtene til Italien og Rom (jf. senere om *Valfart*). I *Portræt af Foraaret* kan jeg'et stadig håbe på, at den stolte og utilnærmelige piges væsen vil skifte, to op og blomstre – men kommer han for skade at kalde hende *Judith – grusom*, skal han i sit begær ikke vide sig for sikker: grov mandhaftighed er for blevet straffet på det grusomste af kvinden, der ikke vil se sig reduceret til et væsen, der tilsyneladende blot er et seksualobjekt (Holofernes).

Denne Judith-skikkelse havde Claussen daglig for øje fra sit vindue i rue de Vaugirard. *ved Indgangen til Luxembourg-Musæet stod Jodinden Judith, mørk, i Bronze med sit Blik sænket mod Jættens Holofernes' vanhellige Hoved og med sit Sværd, som Kunstens strenge og blodige Donogterke*⁶. I *Eventyrenes Bøg* knyttes s. 89 en nærmere forbindelse mellem Sylvia Delaplanche og den yngste søster i en påtænkt fortælling: *To Søstre*, som må være konceptet til *De to Søstre paa Montmartre*. Denne yngre søster, Sylvia, er da den museskikkelse, *den Fél Poesien* (s. 120), der til slut skærer halsen over på den overmodige prins – *som en Judith fra Montmartre* – men som også fører ham over dortærsklen til kunstens rige.

Hvordan hænger det nu sammen? I *Blodende Rose* og *Alliance* f.eks. ses en del af svaret. De to sidste fortællinger søger at afrunde det.

De to Søstre . . . er en conte cruel, der handler om en velhavende prins, dog *uden Provins*, der på et traktorsted møder to søstre, den ældre og fornuftige, der bestyrer foretagendet – og så den yngre, Sylvia, hemmelighedsfuld, smuk og tilsyneladende lutter ånd. Prinsen frier med det samme til Sylvia, prøver at hjemføre hende som sin brud, men den ældre søster, der er begærlig efter prinsens guld, véd at gøre så stærkt indtryk på den iltre tilbøder, at han allerede næste dag vender tilbage til møllen. Her møder de et selskab, *hvoraf hver havde mindst to Bestillinger* – og det er da også det, prinsen har: måske kan han få beg-